

Elżbieta Kudelska

Zbiory muzyczne Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego Oddział w Cieszynie : rekonesans badawczy

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy nr 3, 142-151

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ELŻBIETA KUDELSKA
Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach
Oddział w Cieszynie

ZBIORY MUZYCZNE BIBLIOTEKI UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO
ODDZIAŁ W CIESZYNIĘ.
REKONENSANS BADAWCZY

Zgłębiając zagadnienia związane ze zbiorami muzycznymi cieszyńskiego oddziału Biblioteki Uniwersytetu Śląskiego, należałoby rozpatrywać je w ścisłym powiązaniu z powstaniem, rozwojem i stanem obecnym kierunku muzycznego, funkcjonującego od lat w strukturze studiów w Uniwersytecie Śląskim.

Całość tematu należy analizować w kontekście geograficzno-historyczno-kulturowego tła, jakie stanowi Śląsk Cieszyński. Tereny te, leżące na pograniczu, od wieków były miejscem ścierania się różnych języków, religii i kultur. Mieszkający tutaj ludzie poszukiwali płaszczyzn, na których mogliby wyrażać swój światopogląd, przekonania religijne czy też akcentować swoje korzenie kulturowe [Chlebowczyk, 1971, s. 87-148]. Jedną z tych płaszczyzn stała się szeroko pojęta kultura muzyczna. W tym specyficznym tyglu rodziła się twórczość zarówno profesjonalna, jak i amatorska, ludowa.

Nad Olzą przez lata zamieszkiwali Polacy, Czesi, Austriacy, Niemcy. Sąsiedowali ze sobą katolicy, protestanci i Żydzi. Niejednokrotnie ludzie tworzący rodzinę musieli wykazywać wiele cierpliwości, wyrozumiałości i tolerancji, aby w pełni zaakceptować bogactwo i różnorodność „posagu” kulturowego, wnoszonego do domu, przez poszczególnych jej członków. Takie wielokulturowe podłoże stwarzało natomiast większe możliwości wszechstronnego rozwoju mieszkających tutaj ludzi oraz wzbogacało ich twórczość [Turek, 2001, s. 12-33, 52-61].

Zamożność mieszkańców Śląska Cieszyńskiego pozwoliła im koncentrować się na podnoszeniu poziomu wiedzy ogólnej i rozwijaniu zainteresowań. To z kolei rodziło zapotrzebowanie na placówki oświatowo-edukacyjne. Stąd też już na początku XX w. istniała na tym terenie stosunkowo gęsta sieć szkół, w których uczyła się tamtejsza młodzież i dzieci. Dla zapewnienia właściwej organizacji i poziomu nauczania konieczne okazało się uruchomienie ośrodka przygotowującego nauczycieli i wychowawców, którzy zapewniliby obsadę kadry pedagogicznej.

Podjęte przez Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego działania doprowadziły do powstania w 1904 r. Polskiego Męskiego Seminarium Nauczycielskiego. Wśród wykładowców znaleźli się Kazimierz Twardowski, Jan Kasprowicz, Franciszek Bujak, Adam Szelaḡowski, Józef Buzek, Stanisław Głabiński, Odo Bujwid, Emil Godlewski i Michał Siedlecki. Bez wątpienia byli to ludzie nauki polskiej w tym okresie.

Ogromnym staraniem Macierzy, w roku 1911 został wybudowany dla Seminarium oddzielny budynek. Pierwszym dyrektorem placówki został Ernest Farnik. I wojna światowa w znacznym stopniu zdekompletowała kadre pedagogiczną. Jednak nawet w tych trudnych warunkach znalazły się osoby, takie jak Bogusław Heczko, Alojzy Milata, Emil Sznepka, które włożyły wiele starań w kontynuowanie działalności seminarium [Baron, 1995/6, s. 4-5]. Jeszcze przed II wojną światową, w roku 1937, po likwidacji Seminarium, swoją działalność rozpoczęło Liceum Pedagogiczne. Natomiast w roku 1960 w miejsce liceum powołano Studium Nauczycielskie, gdzie kształcono słuchaczy na kierunku filologia polska oraz historia. Powołanie Studium Nauczycielskiego stanowiło formę przejściową w kształceniu kadry pedagogicznej na poziomie studiów wyższych [Rusek, 2009, s. 119-133].

Kiedy pod koniec lat 60-tych XX w. tworzył się Uniwersytet Śląski w Katowicach, również wśród ambitnych cieszyńiaków zrodziła się myśl, aby miastu Cieszyn nadać rangę miasta uniwersyteckiego. Dzięki staraniu wielu wybitnych osób, zaangażowanych całym sercem w życie społeczności lokalnej Cieszyna, w roku 1971 osiągnięto sukces: 15 maja zostało wydane odpowiednie Zarządzenie Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w sprawie utworzenia Wyższego Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie jako filii Uniwersytetu Śląskiego [Barciak, 1998, s. 314]. Uroczysta inauguracja I roku akademickiego w Wyższym Studium Nauczycielskim (WSN) w Cieszynie odbyła się 4 października 1971 r. [Aneks 1]. Pierwszym prorektorem UŚ ds. Filii był Józef Chlebowczyk [Kaszper, 2001, s. 13].

Początkowo słuchacze WSN mogli kształcić się w zakresie trzech specjalności: filologia polska, historia z wychowaniem obywatelskim oraz nauczanie początkowe z wychowaniem muzycznym. W ramach reorganizacji, w roku 1973 Filia w Cieszynie otrzymała status uczelni bezwydziałowej o profilu pedagogiczno-artystycznym. Od tej pory mogła edukować przyszłych magistrów na kierunkach: praca kulturalno-oświatowa, wychowanie muzyczne i wychowanie plastyczne. W roku 1977 działania dydaktyczno-naukowe Filii zostały uporządkowane w ramach uczelni jednowydziałowej z podziałem na instytuty : Wychowanie Przedszkolne, Wychowanie Kulturalno-Oświatowe, Wychowanie Muzyczne i Plastyczne [Barciak, 1998, s. 129-137].

Na przestrzeni lat wielokrotnie zmieniała się struktura cieszyńskiej uczelni i jej miejsce w ogólnej organizacji Uniwersytetu Śląskiego. Tym

samym różne losy były udziałem kierunku muzycznego. Obecnie funkcjonuje on w ramach Wydziału Artystycznego i nosi nazwę Instytutu Muzyki. Jego dyrektorem jest Michał Korzystka. Wśród zasłużonych pracowników należałoby wymienić takie osoby, jak: Aleksander Lasoń, Krystyna Turek, Wiesław Cienciała, Halina Goniewicz-Urbaś, Jadwiga Uchyła-Zroski, Józef Świder i wielu innych [Instytut Muzyki].

Absolwenci kończą studia z tytułem magistra edukacji artystycznej w zakresie sztuki muzycznej. Głównym celem, jaki stawiają sobie tutejsi wykładowcy, jest przygotowanie wysoko wykwalifikowanych nauczycieli muzyki na potrzeby szkół ogólnokształcących. Wymaga się zatem od studentów na poziomie licencjatu pełnego przygotowania muzycznego w zakresie szkoły muzycznej I stopnia, od studentów na poziomie magisterium natomiast pełnego przygotowania muzycznego w zakresie szkoły muzycznej II stopnia.

W ramach studiów licencjackich proponowane są następujące specjalności: rytmika w edukacji dziecka oraz zespoły instrumentalno-wokalne w muzyce popularnej, w ramach studiów magisterskich zaś Instytut dodatkowo proponuje kształcenie w zakresie terapii muzycznej w działaniach pedagogicznych oraz prowadzenie zespołów muzycznych [Uchyła-Zroski, 2009, s. 151-155].

Młodzież kształcąca się w Instytucie Muzyki rozwija i doskonali swoje umiejętności, tworząc wieloletnią już tradycję chóru „Harmonia”, Orkiestry Salonowej Hilarego Drozdy czy Cieszyńskiej Orkiestry Dętej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Wraz z rozwojem uczelni zwiększała i poszerzała swoje zasoby biblioteka uniwersytecka. Nie musiała ona na szczęście rozpoczynać gromadzenia swoich zbiorów od podstaw. Tworzona księżnica przejęła i zagospodarowała na swoje potrzeby pomieszczenia wcześniejszego Seminarium Nauczycielskiego. Zbiory tamtejszej biblioteki w dużej mierze również zostały przejęte przez tworzoną bibliotekę uniwersytecką. Ówczesny zasób składał się z ponad 50 tys. książek, podręczników, broszur i nut oraz kilkudziesięciu tytułów czasopism [Księgi].

Profil nowej uczelni odbiegał nieco od wcześniejszych, ściśle humanistycznych kierunków, zatem tematykę gromadzonego księgozbioru należało zmienić, poszerzyć i uaktualnić o księgozbiór z zakresu wiedzy ogólnomuzycznej, specjalistycznych przedmiotów teoretycznych i praktycznych oraz materiały związane z kulturą, sztuką, promocją i marketingiem sztuki.

Przez lata swego istnienia cieszyńska uczelnia była nastawiona na nauczanie przyszłej kadry pedagogicznej, co znacząco determinowało profil gromadzonych zbiorów. Znaczna część księgozbioru biblioteki to literatura z dziedziny pedagogiki, dydaktyki, metodyki nauczania, psychologii, socjologii, dzięki czemu jest ona uniwersalna dla wszystkich korzystających z niej studentów. Kierunek muzyczny, przez swoją specyfikę, wymu-

sza jednak zakup i gromadzenie zbiorów specjalistycznych. W związku z tym w zbiorach biblioteki znajduje się literatura informacyjna, encyklopedie, słowniki, bibliografie i opracowania z dziedziny muzyki. Wśród najważniejszych należałoby wymienić: *Muzyka: leksykon* - Alberto Ausoni, *Encyklopedia instrumentów muzycznych od czasów prehistorycznych do XX wieku* - Aleksander Buchner, *Leksykon polskich pisarzy muzycznych* - Małgorzata Chmielewska, *Historia muzyki*. (Cz.1-2.) - Józef Chomiński, *Przewodnik koncertowy* - Teresa Chylińska, *Blżej muzyki : encyklopedia* - Janusz Ekiert, *Encyklopedia muzyczna PWN* (zgrupowano 12 tomów), *Słowniczek oznaczeń i skrótów muzycznych* - Danuta Gwizdalanka, *Tysiąc i jedna opera* - Piotr Kamiński, *Kompozytorzy świata* - Peter Gammond, *Instrumenty muzyczne Beskidu Śląskiego i Żywieckiego* - Alojzy Kopoczek, *Muzyka: kompozytorzy i wykonawcy, prądy i kierunki, dzieła* - red. Bartłomiej Kaczorowski, *Muzyka poważna* - red. John Burrows i Charles Wiffen, *Wstęp do nauki o muzykoterapii* - Tadeusz Natanson, *Psychologia uzdolnienia muzycznego* - Rosamund Shuter i Clive Gabriel, *Instrumentoznawstwo* - Kazimierz Sikorski i wiele innych. Aby można było udostępnić studentom odpowiednie pozycje, zbiory biblioteki uaktualniane są o nowości oraz wzbogacane zakupami antykwarycznymi.

Odrębną część materiałów w bibliotece stanowią specjalistyczne zbiory muzyczne, do których zaliczamy głównie nuty. Biblioteka gromadzi bardzo obszerny i przekrojowy zbiór nut (ponad 15 tys. egz.). Są to zarówno pozycje związane z poszczególnymi kompozytorami, jak i zbiory utworów z przeznaczeniem na wybrane instrumenty, takich kompozytorów, jak Jan Sebastian Bach, Ludwig van Beethoven, Fryderyk Chopin, Wolfgang Amadeusz Mozart, Maurice Ravel, Ryszard Wagner, jak również mniej popularnych, jak Anton Areński, Valentin Bakfark, Linde Hoffer, Franz Wohlfart i inni. Większość z tych zbiorów została opracowana i jest dostępna potencjalnemu odbiorcy w systemie komputerowym Prolib. Natomiast około 6 tys. wolumenów, które nadal czekają na opracowanie jest udostępniona poprzez tradycyjny katalog kartkowy zarówno alfabetyczny, jak i dosyć szczegółowy, oparty na rozbudowanej UKD, katalog rzeczowy.

W zasobach biblioteki pozostaje także pokaźny zbiór partytur uniwersyteckiego chóru „Harmonia”. Początkowo biblioteka udostępniła jedynie część magazynową na przechowanie tych zbiorów. Obecnie planuje się ich skatalogowanie, co wymaga odpowiedniego nakładu pracy, gdyż dokumenty te to kilkadziesiąt powiązanych teczek.

Cennym materiałem do badania historii muzyki są czasopisma, które znajdują się w bibliotece. Niektóre tytuły są gromadzone od wielu lat, jak „Jazz Forum” (1985-), „Muzyka” (1927-), „Ruch Muzyczny” (1947-), „Wychowanie Muzyczne w Szkole” (1967-), „Poradnik Muzyczny” (1949 - 1991), „Życie Muzyczne” (1978-2006), „Życie Śpiewacze” (1948-1967). W dyspozycji biblioteki są również roczniki: „Kwartalnik Muzyczny” (1928-1949), „Muzyka

w Szkole” (1929-1939) oraz pojedyncze egzemplarze takich tytułów, jak „Die Music” [Aneks 2], „Przegląd Muzyczny” [Aneks 3], „Przyjaciel Pieśni” [Aneks 4].

W latach 1995-1997 gromadzono część kolekcji *Wielcy kompozytorzy: życie i twórczość*, wydawaną przez De Agostini Polska. Kolekcja składa się z biogramu twórcy, wydanego w formie zeszytu i płyty CD z nagraniem jego kompozycjami (np. Brahms, Wagner, Liszt, Haydn). W bibliotece pozostaje 27 biogramów 57-częściowej kolekcji. Płyty przekazane zostały do Instytutu Muzyki, gdzie udostępniane są w Pracowni Słuchania Muzyki, biogramy natomiast nadal pozostają w zbiorach biblioteki.

Jednym z cennych działów, sukcesywnie opracowywanych, jest płyto-tekta, ok. 500 płyt CD z utworami wybitnych twórców. Najcenniejszy jest zbiór dzieł wszystkich np. Bacha, Ludwiga van Beethovena czy Wolfganga Amadeusza Mozarta [Aneks 5].

Odkąd nasze zbiory muzyczne są dostępne w Internecie, otwieramy się coraz bardziej na współpracę z innymi bibliotekami. Okazuje się, że jesteśmy godnym partnerem dla bibliotek akademii muzycznych. Wspólnie wspieramy się w tworzeniu opisów bibliograficznych, ponieważ jak się okazuje - w obrębie tych zbiorów nie wypracowano jeszcze jednoznacznej interpretacji ustaleń normatywnych. Coraz częściej nasza współpraca z bibliotekami muzycznymi polega na wzajemnym przekazywaniu cyfrowych kopii partytur.

Od dwóch lat czynnie współtworzymy *Bibliografię dorobku pracowników UŚ*. Dzięki zaangażowaniu pracowników naszej biblioteki oraz zachęceniu do współpracy pracowników naukowych, obydwie cieszyńskie wydziały są coraz bardziej widoczne w powstającej bibliografii: obecnie zarejestrowano 2 414 rekordów powiązanych z pracownikami Instytutu Muzyki. Wśród nich należałoby wymienić takie osoby, jak: Bogumiła Mika, Bartosz Jaśkowski, Krystyna Turek, Aleksandra Paszek-Trefon, Ryszard Gabryś i inni, gdyż autorzy niejednokrotnie potrzebują więcej czasu, aby dostarczyć do Biblioteki informacje o swojej twórczości.

Prace Instytutu Muzyki Uniwersytetu Śląskiego ściśle powiązane są również z działalnością Państwowej Szkoły Muzycznej im. I. Paderewskiego w Cieszynie. Niejednokrotnie ta sama osoba jest jednocześnie uczniem i studentem obu placówek dydaktycznych. Często również w obu instytucjach uczy ta sama kadra pedagogiczna; dlatego też biblioteka przeprowadzając selekcje zbiorów muzycznych, zwłaszcza w zakresie nut, przekazuje pewną część pozycji na potrzeby nauczycieli i uczniów cieszyńskiej szkoły muzycznej.

Na terenie Cieszyna od wielu już lat prężnie działa Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Cieszyńskiej. Szeregi zespołu często zasilają studenci uniwersytetu, dla których ważne jest nabywanie umiejętności praktycznych na równi z pogłębianie wiedzy teoretycznej związanej z folklorem naszego regionu. W tym zakresie biblioteka również udostępnia dosyć bogate zasoby [Danel-Bohrzyk, 2003, s. 11-17; Kania, 1999, s. 31-49].

Zbiory muzyczne, przez lata zgromadzone przez Bibliotekę Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie są pokaźne i różnorodne. Opracowując poszczególne pozycje, niejednokrotnie „odkrywamy” je ponownie, uświadamiając sobie, jak są cenne i unikatowe. Można do nich zaliczyć m.in. *Cieszyński śpiewnik regionalny* - Jerzy Drozd, *Śpiewnik Macierzy Ziemi Cieszyńskiej* - Alina Kopoczek, *Pieśni śląskie : na chór mieszany : op. 30* - Jan Gawlas (pozycja z roku 1960), *Zbiór śpiewek wiślańskich. Cz. 1* - zebr. i wyd. Ferdynand Pustówka (pozycja z 1932 r.).

Potrzeba jednak jeszcze czasu i dużego nakładu pracy, aby zbiory te w pełni profesjonalnie opracować, przybliżyć oraz szerszej udostępnić potencjalnym czytelnikom, zarówno muzykom, jak i pozostałym osobom, odwiedzającym bibliotekę.

Bibliografia

- Barciak A. (red. nauk.) (1998), *Wyrósł z dobrego drzewa : Uniwersytet Śląski 1968-1998 : fakty, dokumenty, relacje*. Katowice.
- Baron E. (1995/6), *Cieszyńskie Seminarium Nauczycielskie*. „Filia”, nr (25), październik, s. 4-5.
- Chlebowczyk J. (1971), *Nad Olzą. Śląsk Cieszyński w wiekach XVIII, XIX i XX*. Katowice.
- Danel-Bobrzyk H. (2003), *Folklor w edukacji muzycznej dzieci i młodzieży*. W: Folklor i folkloryzm w edukacji i wychowaniu. Red. nauk. H. Danel-Bobrzyk, J. Uchyła-Zroski. Katowice, s. 11-17.
- Institut Muzyki. Wydział Artystyczny UŚ [online] [dostęp: 2013-12-19]. Dostępny w World Wide Web: <http://www.institutmuzyki.us.edu.pl/>
- Kania T. (1999), *Demograficzno-socjologiczne i historyczne aspekty badań folklorystycznych*. W: Folklorystyka na przełomie wieków. Red. K.D. Kadłubiec. Cieszyn, s. 31-49.
- Kaszper K. (2000), *Prorektorzy Uniwersytetu Śląskiego ds. Filii w Cieszynie*. W: Uniwersytet Śląski w Katowicach Filia w Cieszynie. 1971-2000. Cieszyn, [s. 13].
- Księgi inwentarzowe Państwowego Liceum Pedagogicznego w Cieszynie oraz Studium Nauczycielskiego.
- Rusek H. (2009), *Uniwersytet Śląski z siedzibą w Cieszynie w procesie przemian*. W: Tradycje kształcenia nauczycieli na Śląsku Cieszyńskim : studia, rozprawy, przyczynki. Red. W. Korzeniowska [et. al.]. Katowice, s. 119-133.
- Turek K. (2001), *Sylwetki zbieraczy i badaczy muzycznego folkloru Śląska*. Katowice.
- Uchyła-Zroski J. (2009), *Z dziejów edukacji i działalności naukowo-artystycznej Instytutu Muzyki*. W: Tradycje kształcenia nauczycieli na Śląsku Cieszyńskim : studia, rozprawy, przyczynki. Red. W. Korzeniowska [et.al.]. Katowice, s. 151-155.

Aneks

Zarządzenie

Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego w sprawie utworzenia Wyższego Studium Nauczycielskiego w Cieszynie jako filii Uniwersytetu Śląskiego (15 maja 1971 r.)

Na podstawie art. 9 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 1969, Nr 4, poz. 31) zarządza się, co następuje:

§ 1
Tworzy się Wyższe Studium Nauczycielskie w Cieszynie jako filię Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

§ 2
Zadaniem Studium jest kształcenie nauczycieli dla potrzeb szkół podstawowych i zasadniczych szkół zawodowych oraz prowadzenie prac naukowo-badawczych w zakresie dydaktyki szczegółowych.

§ 3
Pracę Studium kieruje kierownik Studium, powoływany przez rektora spośród profesorów lub docentów szkoły, w trybie określonym ustawą o szkolnictwie wyższym.

§ 4
1. Nauka na Studium prowadzona jest systemem studiów dziennych lub zaocznych wg planów studiów i ramowych programów nauczania zatwierdzonych przez Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego. Szczegółowe programy nauczania ustala rektor.
2. Dopuszczanie do studiów odbywa się zgodnie z ogólnymi warunkami i trybem przyjęć na studia w szkołach wyższych.
3. Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego ustala corocznie kierunki studiów, na które odbywają się przyjęcia kandydatów.

§ 5
1. Zajęcia dydaktyczne w Studium prowadzą pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na etatach przydzielonych Studium oraz pracownicy naukowo-dydaktyczni innych jednostek Uniwersytetu Śląskiego skierowani do pracy w Studium przez rektora.
2. Prowadzenie wykładów, ćwiczeń oraz innych zajęć dydaktyczno-organizacyjnych i naukowych może być powierzone w drodze umowy zlecenia specjalistom posiadającym określone w ustawie o szkolnictwie wyższym kwalifikacje do prowadzenia tych zajęć.
3. Dla wykonania zadań związanych z pracą dydaktyczną i naukową mogą być zatrudnieni pracownicy, wymie-

nieni w art. 120 ustawy o szkolnictwie wyższym.

§ 6
Absolwenci Studium otrzymują dyplomy ukończenia wyższych studiów zawodowych.

§ 7
Etaty i budżet Studium są wyodrębnione w ramach etatów i budżetu Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

§ 8
W związku z treścią § 1 niniejszego zarządzenia w § 1 zarządzenia Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 czerwca 1969 r. w sprawie struktury organizacyjnej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach (Dz. Urz. MOiSzW Nr A-7, poz. 69) dodaje się ust. 4 w brzmieniu: „4. Filia w Cieszynie Wyższe Studium Nauczycielskie”.

§ 9
Wykonanie zarządzenia porucza się rektorowi Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

§ 10
Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą od 1 maja 1971 r.

Minister Oświaty i Szkolnictwa Wyższego

(-) H. Jabłoński

II. 2

II. 3

II. 4

II. 5

Elżbieta Kudelska
Musical collections in the Library of the Silesian University in Cieszyn branch.
A research approach

Summary

Cieszyn has nurtured many enlightened people who have sacrificed their time and effort on developing education. The multiculturalism of the people living there has inspired the research and exploration of knowledge of folklore and folk art in the artistic, musical and literary aspects. In this context, the Music Institute strongly reflects its presence educating future teachers, organists, members of folk bands, and small instrumental formations. In response to the demands of teachers and youth educators, the library collects relevant literature. Its collection has contemporary works, as well as many unique journal titles from the early 20th century. The collection of sheet music and audio documents (CDs) is extensive.

